

**Minuta reuniunii Sub - Comitetului Sectorial Mediu (SCS M) aferent celei de-a VII-a
reuniuni a Comitetului de Monitorizare pentru POIM 2014 - 2020
din data de 28.06.2018**

Reuniunea din data de 28 iunie 2018 a avut loc în București, la Rin Grand Hotel.

Participanți: Membrii cu drept de vot selectați pentru SCS Mediu, observatori și reprezentanți ai CE. Lista completă a participanților este atașată prezentei minute.

Scopul reuniunii: examinarea progreselor în implementarea POIM și a obiectivelor acestuia pentru sectorul de mediu, stadiul îndeplinirii condiționalității ex-ante pe sectorul deșeurilor, stadiul lansării apelurilor și portofoliul de proiecte pentru POIM, axele 3, 4 și 5, stadiul îndeplinirii obiectivelor POIM stabilite în cadrul de performanță, probleme în implementarea proiectelor, modificările din cadrul POIM 2014-2020, precum și previziuni de contractare, plăți pentru anul 2018 în sectorul de mediu.

Cea de-a șaptea reuniune a SCS Mediu a fost deschisă de Dna. Oana Arat, director general adjunct DG PEIM, prin prezentarea agendei reuniunii, ședința fiind condusă alături de doamna Marisanda Pârâianu, în calitate de co-președinte al SCS Mediu.

Dna. Oana Arat a informat participanții la SCS Mediu asupra stadiului absorbției la nivelul POIM comparativ cu progresele înregistrate de la ultimul Subcomitet.

Dna. Oana Arat a subliniat faptul că au fost inițiate o serie de demersuri care să asigure creșterea ratei de absorbție și atingerea țintei asumate, subliniind faptul că prioritatea până la sfârșitul anului și pentru anul 2019 rămâne accelerarea pregătirii proiectelor noi și implementarea celor deja contractate.

În continuarea reuniunii a luat cuvântul dna. Marisanda Pârâianu, în calitate de co-președinte a SCS Mediu, care a menționat faptul că la nivelul Ministerului Mediului (MM) se fac eforturi atât pentru sectorul biodiversitate cât și pentru îndeplinirea condiționalităților din sectorul de deșeurilor în termenele asumate.

Reprezentantul Comisiei Europene (CE), dl. Ctibor Kocman, a intervenit în deschidere adresând mulțumiri pentru invitația de participare în cadrul acestei reuniuni și precizând faptul că, deși progresele înregistrate în implementarea POIM nu sunt suficiente, va acorda suportul necesar în scopul identificării și aplicării celor mai bune soluții care să conducă la implementarea cu succes a acestui program.

Discuțiile au continuat, conform agendei, pe următoarele aspecte:

1. Modificările Regulamentului de Organizare și funcționare al CM POIM;
2. Prezentarea cadrului de performanță al POIM 2014-2020;
3. Modificarea POIM 2014-2020 conform Deciziei COM C(2018) 2096/29.03.2018 și propuneri noi de modificare;
4. Stadiul îndeplinirii condiționalității ex-ante pentru sectorul deșeurilor;

5. Stadiul lansării apelurilor pentru Axele 3,4 și 5 POIM, progresul înregistrat de la cea de-a VI- a reuniune a CM;
6. Portofoliul de proiecte pentru POIM Axele 3,4 și 5 - stadiul actual și previziuni de contractare 2018;
7. Stadiul implementării fizice și financiare a POIM - Axele 3,4 și 5 și previziuni privind implementarea.

1. Modificările Regulamentului de Organizare și funcționare al CM POIM;

Reprezentantul DG PEIM, dna. Irina Radu, a prezentat modificările intervenite în cadrul Regulamentului de Organizare și funcționare al AM POIM, modificări care au fost aprobate anterior prin procedura scrisă de către membrii SCS Mediu.

O parte dintre modificări vizează aspecte de formă, generate de modificările instituționale intervenite în ultima perioadă și anume faptul că Ministerul Fondurilor Europene a redevenit minister de sine stătător și și-a redefinit structura organizatorică prin reluarea portofoliului distinct. A doua categorie de modificări vizează introducerea unor noi instituții în calitate de membri, respectiv de observatori în cadrul SCS Mediu.

Astfel, ca urmare a faptului că Fundația Terra Milenium 3 și-a exprimat intenția de a se retrage din cadrul Comitetului de Monitorizare și a Sub Comitetelor Sectoriale în care activa în calitate de membru și anume Sub Comitetul Sectorial Mediu și Sub Comitetul Sectorial Energie, Ministerul Fondurilor Europene a organizat o nouă procedură de selecție a unui ONG, partener instituție non publică, conform metodologiei aprobată în 2015 care a stat la baza selectării tuturor membrilor comitetului.

Ulterior finalizării acestei proceduri, Societatea Ornitologică Română a fost selectată ca nou membru în cadrul Comitetului de Monitorizare, respectiv în cadrul Sub Comitetului Sectorial Mediu și în cadrul Sub Comitetului Sectorial Energie.

De asemenea, au fost transmise câteva solicitări de participare în calitate de invitat în cadrul Comitetului de Monitorizare din partea Societății Române a Municipiilor și din partea Asociației de Dezvoltare Intercomunitare din sectorul apei. În acest sens, s-a organizat o procedură scrisă de consultare a tuturor membrilor Sub Comitetului Sectorial Mediu și Comitetului de Monitorizare și cele două instituții au fost incluse în Comitetul de Monitorizare POIM în calitate de observatori.

În ceea ce privește Sub Comitetul Sectorial de Mediu, de asemenea au fost incluse în calitate de observatori, tot ca urmare a finalizării procedurii de consultare scrisă desfășurată în cursul acestui an, trei instituții și anume: Asociația Parteneriat pentru Fonduri Europene (APPFE), Asociația Română a Inginerilor Consultanți (ARIC) și Direcția Generală Relații Financiare Internaționale din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

2. Prezentarea cadrului de performanță al POIM 2014-2020;

Reprezentantul DG PEIM, dna. Irina Radu, a prezentat stadiul îndeplinirii obiectivelor de etapă și țintelor stabilite la nivelul fiecărei priorități.

Pentru ca rezerva de performanță să fie considerată alocare definitivă, până la 31 decembrie 2018, trebuie să fie îndeplinite obiectivele de etapă și țintele stabilite la nivelul fiecărei priorități urmând ca în cursul anului 2019, în baza Raportului anual de Implementare 2018, Comisia să adopte decizia prin care se confirmă îndeplinirea acestora.

Obiectivele de etapă sau țintele pentru o prioritate pot fi considerate atinse dacă toți indicatorii, cu excepția unuia, ating 85 % din valoarea obiectivului de etapă până la sfârșitul anului 2018 sau 85 % din valoarea țintei până la sfârșitul anului 2023.

În prezent situația la nivelul POIM se prezintă astfel:

- Axa Prioritară 1 “Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului”, - alocare UE de 3,200 miliarde euro FC, din care rezerva de performanță 204,25 milioane euro, are indicatorii de etapă îndepliniți,
- Axa Prioritară 2 “Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient” - alocare UE de 1,494 miliarde euro FEDER, din care rezerva de performanță 108,04 milioane euro, are indicatorii de etapă îndepliniți,
- Axa Prioritară 3 “Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor” alocare UE 2,718 miliarde euro FC, la care se adaugă rezerva de performanță de 173,54 milioane euro - șanse medii de îndeplinire a indicatorilor de etapă.

Ținând cont de faptul că în cadrul obiectivului specific 3.1 se finanțează proiecte de management al deșeurilor, proiecte realizate care se previzionează că se vor finaliza în cursul acestui an, se estimează că nu va exista risc de neîndeplinire a indicatorilor de implementare care vizează aspecte de natură tehnică.

De asemenea, în cadrul obiectivului specific 3.2 dedicat proiectelor de apă proiectele au fost transmise spre aprobare la Comisia Europeană, astfel că țintele de îndeplinire a indicatorilor de implementare care vizează aspecte de natură tehnică sunt aproape atinse, deci nu există risc.

Dificultăți sunt însă în ceea ce privește indicatorul financiar. În acest context, AM POIM a inițiat discuții cu reprezentanții Comisiei Europene în vederea diminuării, dacă este posibil, a indicatorului financiar pe această axă, luând în considerare faptul că, totuși, indicatorii fizici sunt atinși iar proiectele au fost trimise la Comisia Europeană.

- Axa Prioritară 4 ”Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric”, alocare UE de 302,74 milioane euro FEDER, la care se adaugă rezerva de performanță de 22,78 milioane euro - situația este similară cu Axa Prioritară 3, nu există risc de neîndeplinire în ceea ce privește indicatorii de implementare care vizează aspecte de natură tehnică, sunt însă dificultăți în ceea ce privește îndeplinirea indicatorului financiar.

Și în acest caz au fost inițiate discuții cu reprezentanții Comisiei Europene pentru a putea diminua indicatorul financiar având în vedere că indicatorii tehnici au fost atinși.

AM POIM va asigura informarea corespunzătoare a membrilor SCS Mediu la momentul definitivării acestor demersuri.

- Axa Prioritară 5 “Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor” - alocare UE 450 milioane euro FC, la care se adaugă rezerva de performanță de 28,72 milioane euro. În cadrul acestei axe nu există risc în ceea ce privește îndeplinirea indicatorului financiar, având în vedere faptul că suma totală de cheltuieli eligibile este deja 78% și se estimează un grad de realizare de 99%.

În ceea ce privește indicatorii de implementare care vizează aspecte de natură tehnică, se estimează că și aceștia vor fi îndepliniți în perioada următoare fiind doar o problemă de timp.

- Axele prioritare 6, 7 și 8 dedicate sectorului energie sunt cele mai vulnerabile în ceea ce privește îndeplinirea indicatorilor, șansele de îndeplinire fiind reduse, situația detaliată acestui sector fiind prezentată în cadrul reuniunii Subcomitetului Sectorial Energie.

Reprezentantul CE, dl. Ctibor Kocman, a intervenit subliniind faptul că în ceea ce privește sectorul de mediu cele mai mari probleme referitoare la îndeplinirea indicatorilor stabiliți în cadrul de performanță se regăsesc în cadrul obiectivului specific 3.1 dedicat managementului deșeurilor. Astfel, pentru soluționarea acestor aspecte Comisia Europeană își manifestă disponibilitatea de a relua discuțiile în vederea identificării celor mai bune soluții pentru acest sector.

3. Modificarea POIM 2014-2020 conform Deciziei COM C(2018) 2096/29.03.2018 și propuneri noi de modificare

Reprezentantul DG PEIM, Dl. Cristian Mărișteanu, a susținut o prezentare cu privire la modificările intervenite în cadrul POIM și noile propuneri de modificare ale Programului Operațional.

Din luna martie 2018 există o nouă versiune a POIM aprobată de către Comisia Europeană, versiune ce reflectă toate modificările care au fost validate în cadrul reuniunilor Comitetului de Monitorizare derulate anul trecut. Pachetul curent de modificări vizează sectoarele de transport, mediu, managementul riscurilor energie dar și tabelul 27, respectiv lista proiectelor majore.

Informații detaliate cu privire la modificările din sectoarele de transport și energie se regăsesc în Nota justificativă privind oportunitatea modificării Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014-2020, care a fost transmisă tuturor participanților din cadrul acestei reuniuni, fiind prezentate de asemenea în cadrul SCS Transport și SCS Energie.

În ceea ce privește sectorul de mediu modificările vizează următoarele aspecte:

- **Actualizarea prevederilor programului referitoare la Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD)**, având în vedere faptul că prin HG 942/2017 a fost aprobat acest document și includerea prevederii potrivit căreia investițiile care urmează a fi propuse spre finanțare din POIM trebuie să corespundă unor măsuri investiționale identificate prin PNGD aprobat.

Astfel, prin POIM se va finanța o nouă categorie de proiecte, respectiv proiecte noi, în acord cu prevederile PNGD și care să fie complementare investițiilor deja realizate, contribuind în acest fel la sustenabilitatea sistemelor de management integrat.

- **Introducerea tot în cadrul O.S. 3.1 a unui nou tip de intervenții, respectiv “Proiecte de închidere a depozitelor neconforme de deșuri industriale periculoase și nepericuloase” precum și completarea tipului de beneficiar eligibil în cadrul OS 3.1 pentru a include Administrația Fondului de Mediu.**

În contextul procedurii de infringement aflată în derulare ca urmare a întârzierii înregistrate de România în ceea ce privește închiderea a 68 de depozite de deșuri industriale neconforme (Directiva 1999/31CE), Ministerul Mediului, prin Administrația Fondului de Mediu, a identificat un necesar de investiții care depășește 200 de milioane de euro, pentru închiderea a 20 de depozite de deșuri industriale neconforme.

Având în vedere cuantumul semnificativ de resurse bugetare publice necesar pentru închiderea acestor depozite, precum și faptul că pentru 13 dintre aceste depozite proiectarea tehnică este finalizată, Ministerul Mediului a solicitat AM POIM includerea acestor obiective de investiții în lista de proiecte finanțabile din POIM pentru asigurarea conformării cu Directiva 1999/31CE alături de proiectele pentru îndeplinirea cerințelor europene care vizează deșeurile municipale.

În acest context, AM POIM a solicitat în luna aprilie 2018 un punct de vedere cu privire la oportunitatea finanțării acestui tip de investiții în cadrul POIM, Axa Prioritară 3, OS 3.1. În 13 iunie 2018, Comisia Europeană a transmis acordul de principiu pentru finanțarea acestor investiții în condițiile identificării clare a unui set de proiecte care să poată fi implementate în condițiile încadrării în perioada de eligibilitate a cheltuielilor, a respectării principiilor ”poluatorul plătește” și a normelor aplicabile privind ajutorul de stat.

- **Completarea prevederilor O.S. 3.1 privind acțiunile de consolidare a capacității instituționale** prin introducerea Ministerul Mediului și a altor instituții publice cu responsabilități în sectorul gestionării deșeurilor în categoria beneficiarilor eligibili pentru a putea beneficia de asistență tehnică pentru întărirea capacității instituționale.

- **Actualizarea strategică a programului în domeniul prevenirii și gestionării riscurilor, cu includerea riscurilor din Raportul național privind Evaluarea Națională a Riscurilor.**

Având în vedere faptul că Raportul național privind Evaluarea Națională a Riscurilor a fost finalizat și condiționalitatea ex-ante prevăzută de Regulamentul nr. 1303/2013 pentru Obiectivul Tematic 5 a fost îndeplinită, se impune actualizarea referirilor programului la acest document strategic. Prin urmare, O.S. 5.1 va fi completat cu o listă sintetică a riscurilor, conform matricei riscurilor din cadrul evaluării naționale: cutremure, incendii de pădure, secetă, alunecări de teren, epidemii, accidente nucleare sau radiologice, accidente cu produse periculoase pe timpul activității de transport, accidente chimice cu implicații în afara amplasamentului, zoonoze/epizootii.

În ceea ce privește principalele tipuri de acțiuni, se va avea în vedere respectarea prevederilor POIM, respectiv „măsuri de promovare a infrastructurii verzi specifice riscurilor identificate prin evaluarea națională și/sau prin planul de acțiune de adaptare la schimbări climatice”. Aceste măsuri trebuie justificate în baza unor strategii sectoriale, hărți de risc sau alte documente de planificare specifice riscurilor vizate.

Pentru reflectarea impactului operațiunilor prin care POIM va sprijini măsuri de prevenire și protecție împotriva altor riscuri, AM POIM propune introducerea unui nou indicator de rezultat în cadrul OS 5.1, după cum urmează: “Riscuri pentru care sunt promovate măsuri de prevenire și pregătire”;

De asemenea, în cadrul O.S. 5.2. la secțiunea de beneficiari se va preciza ”Parteneriatul cu IGSU poate să nu presupună activități sau finanțare din partea IGSU”. Această prevedere este necesară pentru a asigura coordonarea intervențiilor în sector, menținerea unei abordări strategice în domeniu.

- **Revizuirea secțiunii referitoare la tipul de beneficiar specific în cadrul O.S. 5.2 Creșterea nivelului de pregătire pentru o reacție rapidă și eficientă la dezastre a echipajelor de intervenție** prin extinderea flexibilității acordată Serviciului de Telecomunicații Speciale în ceea ce privește posibilitatea de a depune proiecte în afara unui parteneriat cu IGSU.

Astfel, AM POIM propune completarea secțiunii referitoare la tipul de beneficiar specific OS 5.2, după cum urmează:

“Pentru acțiuni ce vizează Sistemul Național Unic pentru Apeluri de Urgență și modernizarea platformei comune TETRA-PCT, beneficiarul unic este Serviciul de Telecomunicații Speciale, fără a fi necesar un parteneriat cu IGSU”.

De asemenea, indicatorul Sistem IT pentru gestionarea situațiilor de urgență va fi redenumit după cum urmează: „Sistem IT&C pentru asigurarea gestionării situațiilor de urgență”.

- **Completarea și revizuirea listei proiectelor majore (Tabelul 27) prin introducerea unor noi proiecte identificate recent, a căror valoare eligibilă depășește plafonul de 50 milioane de euro.**

Este vorba despre proiectul pregătit de către compania CONVERSMIN SA, companie aflată sub autoritatea Ministerului Energiei care vizează decontaminarea unor situri/obiective miniere. De asemenea, la nivelul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (IGSU) se află în curs de pregătire mai multe proiecte care se încadrează în această categorie și anume: proiectul Multirisic - Modul II, al cărui obiectiv general îl reprezintă creșterea nivelului de siguranță al populației, prin îmbunătățirea capacității de pregătire și de răspuns în cazul situațiilor de urgență generate de diferite tipuri de riscuri acoperite de IGSU și alte trei proiecte care au ca obiectiv dotarea cu echipamente și utilaje a IGSU pentru intervenția terestră, aeriană și maritimă.

Totodată AM POIM propune modificarea denumirilor anumitor proiecte în sectorul de apă, pentru a reflecta evoluțiile în dezvoltarea acestor proiecte.

Intervenții pe acest subiect:

Reprezentantul WWF, dna. Raluca Dan, a adresat o întrebare în legătură cu noile riscuri, respectiv dacă se au în vedere măsuri de infrastructură verde pentru adaptarea la schimbările climatice și dacă JASPERS este implicat în pregătirea proiectelor și o altă întrebare legată de investițiile în zona portuară pe OS 2.4 în Delta Dunării, respectiv în porturile Sulina și Tulcea care trebuie să țină cont de obiectivele strategice integrate de dezvoltare durabilă a Deltei Dunării.

Răspuns reprezentat AM POIM:

Investițiile în infrastructura verde pentru prevenirea riscului la schimbări climatice sunt deja prevăzute în program, inclusiv în ghidul solicitantului. La fel și pentru noile riscuri identificate vor fi menționate explicit în ghidul solicitantului. În funcție de tipul de măsuri care vor fi identificate de IGSU pentru contracararea riscurilor se ia în calcul și implicarea JASPERS pentru

pregătirea acestor proiecte, ei fiind deja implicați în pregătirea investițiilor cuprinse în portofoliul POIM OS 5.1 și OS 5.2.

În ceea ce privește investițiile din cele două porturi din Delta Dunării, trebuie menționat faptul că ele nu vizează turismul, răspunzând în primul rând nevoii de mobilitate a personalelor și numai indirect celei de dezvoltare a turismului.

Reprezentantul ADI ITI Delta Dunării, dna. Doina Surcel, a adăugat că viteza de deplasare pe căile navigabile în interiorul Deltei Dunării este deja reglementată în regulamentul de organizare și funcționare a Administrației Rezervației Biosfera Delta Dunării, inclusiv pentru canalele mici, iar investițiile care vor fi realizate prin POIM nu vor afecta acest habitat.

Acest aspect a fost confirmat și de reprezentantul CE care a subliniat faptul că investițiile din Tulcea și Sulina sunt proiecte mici de transport pentru locuitorii din Delta. De asemenea a precizat faptul că vorbim de proiecte de transport în condițiile în care, deși există o strategie de mediu, nu există proiecte aprobate pentru mediu în Delta Dunării și din acest motiv trebuie urgentată aprobarea acestora.

Propunerea de modificarea a POIM a fost supusă aprobării, fiind votată de membrii SCSM în unanimitate.

4. Stadiul condiționalității ex-ante POIM - sectorul deșeuri

Dl. Cosmin Teodoru, director general în cadrul Ministerului Mediului (MM), a prezentat stadiul îndeplinirii condiționalității ex-ante pentru sectorul deșeuri.

Astfel, PNGD a fost aprobat prin HG nr. 942/2017 și cuprinde și Planul Național de Prevenire a Generării Deșeurilor (PNPGD). Măsurile necesare pentru a atinge până în 2020 obiectivele privind pregătirea pentru reutilizare și reciclare în conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din Directiva 2008/98/CE sunt îndeplinite,

În ceea ce privește implementarea instrumentelor economice stadiul este următorul:

- Taxa de depozitare a deșeurilor - este prevăzută a intra în vigoare din ianuarie 2019 împreună cu metodologia de implementare a acesteia;
- MM are în lucru propunerea de modificare a acestei taxe, prin introducerea unei "contribuții pentru economia circulară";
- Politica tarifară de incinerare pentru anumite materiale reciclabile/reutilizabile va fi introdusă tot din ianuarie 2019;
- În prezent, se află în dezbatere în Parlament o inițiativă parlamentară de tarificare, inclusiv a instalațiilor de cogenerare;
- Schema "Pay-as-you-throw" (PAYT) și Responsabilitatea Extinsă a Producătorului (EPR) fac obiectul unei modificări legislative de anvergură;
- MM a finalizat propunerea legislativă, iar documentul urmează cursul administrativ de avizare interministerială. PAYT stabilește tariful diferențiat la populație pentru serviciul de salubritate, EPR va asigura cofinanțarea pentru colectarea separată și valorificarea materialelor reciclabile;
- MM propune și sistemul de depozit (garanțial) pentru ambalajele primare;
- MM are în vedere elaborarea unei Strategii pentru tranziția către Economia Circulară - 2019.

Reprezentantul MM a dorit să menționeze faptul că există un dialog permanent cu CE pe această temă și că se vor face toate demersurile pentru ca această condiționalitate să fie îndeplinită și investițiile din sectorul deșeuri să poată continua.

Reprezentantul CE a menționat faptul că se așteaptă răspunsul autorităților române la adresa COM din luna aprilie a.c., răspuns în funcție de care de poate decide eliminarea deciziei de pre-suspendare a plăților la nivelul sectorului de deșeuri din POIM. Totodată, reprezentatul COM a solicitat autorităților române să identifice cele mai bune soluții pentru asigurarea finalizării

proiectelor nefuncționale, astfel încât să se evite problemele din perioada anterioară de programare în implementarea viitoarelor proiecte de deșeuri.

Reprezentantul AM POIM a precizat faptul că autoritățile române au pregătit deja proiectul de răspuns la adresa CE, urmând a fi transmis în cel mai scurt timp. Totodată, referindu-se la proiectele nefuncționale, a precizat că din cele 14, doar 4 sunt funcționale, restul de 10 aflându-se în proces de închidere. De asemenea a precizat faptul că măsuri se pot lua în ce privește proiectele fazate, pentru că delegarea operării este ultimul pas în funcționalitatea unui proiect de deșeuri și atunci când se va face delegarea se vor fi stabilite capacitățile reale. Astfel, se vor actualiza aceste cantități și din experiența trecutului, se vor lua măsurile pentru a nu mai avea probleme de taxă, tarif (cine încasează taxă, cine plătește tariful).

5 & 6. Stadiul lansării apelurilor pentru Axele 3,4 și 5 POIM, progresul înregistrat de la cea de-a VI- a reuniune a CM și Portofoliul de proiecte pentru POIM Axele 3,4 și 5 - stadiul actual și previziuni de contractare 2018

Dl. Cristian Mărișteanu, director adjunct DGPECP, a prezentat stadiul lansării apelurilor de proiecte pentru axele din sectorul mediu, proiectele depuse în cadrul POIM, precum și previziuni de contractare pentru anul 2018.

În ceea ce privește stadiul lansării apelurilor în sectorul de mediu situația se prezintă astfel:

- ▶ **5 apeluri de proiecte lansate:**
 - Dezvoltarea infrastructurii integrate de apă și apă uzată (închidere 31.12.2018)
 - Dezvoltarea infrastructurii de management integrat al deșeurilor (închidere 31.12.2018)
 - Evaluarea și monitorizarea calității aerului la nivel național
 - ✓ Apel nevalidat. 3 proiecte pre-identificate. Ministerul Mediului nu a finalizat scrierea cererilor de finanțare.
 - Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității (închidere 30.06.2018)
 - ✓ Apel suspendat în data de 15.12.2016, relansat în data de 28.08.2017
 - Reducerea efectelor inundațiilor și eroziunii costiere - proiecte noi (închidere 02.07.2019)
- ▶ **3 apeluri de proiecte au fost închise**
 - Situri contaminate - proiecte fazate
 - Reducerea riscului la inundații - proiecte fazate
 - Consolidarea capacității de reacție în caz de dezastre - proiecte no-regret
- ▶ **3 ghiduri sunt în diverse etape de elaborare, urmând a fi supuse aprobării în cursul acestui an:**
 - Refacerea ecosistemelor degradate -proiecte noi
 - Reducerea suprafețelor poluate istoric - proiecte noi
 - Prevenirea altor riscuri decât inundațiile și eroziunea costieră (conform evaluării naționale a riscurilor), bugetul alocat va fi cel rămas disponibil după depunerea proiectelor de inundații și eroziune costieră - proiecte noi

În ceea ce privește portofoliul de proiecte pentru sectorul mediu, numărul total de proiecte este 151 (60 proiecte noi, 51 proiecte fazate, 40 proiecte AT), cu o valoare proiecte 9,5 miliarde euro, fiind prezentate informații detaliate privind stadiul pregătirii acestora pentru domeniile apă și apă uzată, deșeuri, biodiversitate, monitorizarea aerului, riscuri la inundații, situri contaminare, managementul situațiilor de urgență.

Dl. Mărișteanu a prezentat și situația contractării pe cele trei axe prioritare pe perioada 2017-2019.

Intervenții membrii SCS Mediu:

Societatea Ornitologică Română, dna. Cristina Șuț, a dorit să afle dacă apelul pe biodiversitate va fi prelungit și în acest timp să se poată face evaluarea acțiunilor, urmând ca în funcție de

concluziile acesteia să se modifice ghidul solicitantului. Solicitarea vine ca urmare a faptului că mulți potențiali beneficiari nu au avut timp să-și pregătească proiectele.

Reprezentantul AM POIM a subliniat faptul că la acest moment nu poate fi dat un răspuns, rămânând să se facă analiza și în funcție de îndeplinirea indicatorilor pentru acest obiect specific să se ia o hotărâre la nivelul ministerului.

Reprezentantul ADI ITI Delta Dunării, dna. Doina Surcel, a avut aceeași intervenție legată de posibilitatea de prelungire a apelului pe biodiversitate cu cel puțin 1 lună de zile, deoarece deși au fost depuse 4 proiecte ele au fost respinse, iar alte 3 proiecte fiind în pregătire. Trebuie ținut seamă și de faptul că până la o nouă relansare a apelului o serie de avize și autorizații vor expira și de aici solicitarea de prelungire a apelului.

Pe același subiect a intervenit și dna Marisanda Piriianu, reprezentantul MM, care a menționat faptul că datorită reorganizărilor administrative, proiectele ARBDD au fost analizate începând cu data de 17 mai a.c., organizându-se comisiile tehnico-economice pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici propuși și acum MM este în situația de a depune proiectele. De aceea este necesară prelungirea apelului cu cel puțin o lună de zile.

La fel și prin intervenția doamnei Mihaela Năstase, din partea ROMSILVA, s-a solicitat prelungirea apelului pe biodiversitate, pentru ca cele 5 proiecte ale administrațiilor parcuri naturale care să află în stadiu avansat de pregătire să poată fi depuse la AM.

Acest aspect va fi ridicat și în cadrul CM POIM și o decizie ulterioară a ministerului va fi comunicată tuturor. Trebuie avut în vedere încă un aspect și anume multitudinea de beneficiari eligibili pentru acest sector a fost o provocare și pentru AM (camere de comerț, ocoale silvice, ONG-uri, administrații naționale de parcuri, etc)

O altă intervenție din partea reprezentantului AMCOR, dl Silviu Stoica, a vizat nevoia de predictibilitate în cadrul proiectelor, de la faza de planificare, pregătire, aprobare și implementare. De asemenea, a ridicat problema lipsei forței de muncă din sectorul construcțiilor, fapt ce conduce la disfuncționalități foarte serioase în implementarea și finalizarea proiectelor. Din acest motiv, colegii consultanți doresc să tragă un semnal de alarmă pentru ca instituțiile responsabile să poată lua măsurile necesare și pentru a stabili orizontul de timp de când sunt aprobate proiectele până la finalizarea lor; numai cu un efort comun din partea tuturor, aceste lucruri se vor putea așeza într-o notă de transparență și încredere, pe care piața din domeniu o așteaptă.

Reprezentantul AM POIM a mulțumit pentru sprijinul acordat de-a lungul timpului și a menționat că în prezentările ulterioare se va face referire la predictibilitate și la previziunile de contractare. De asemenea, se încearcă găsirea unor soluții pentru accelerarea pregătirii proiectelor împreună cu colegii de la JASPERS dar și cu sprijin BEL.

Reprezentantul CE a punctat faptul că se constată o mare întârziere în implementarea proiectelor și că s-a cheltuit foarte puțin pe acest proiecte, iar extinderea de timp cu o lună nu poate rezolva aceste probleme. De aceea, este important ca AM să se concentreze pe evaluarea și aprobarea proiectelor depuse, iar în ceea ce privește relansarea apelului această decizie rămâne în sarcina AM.

În afara acestui sector este important să se discute și despre proiectele de apă care vor continua să fie finanțate și în perioada următoare de programare, în vederea conformării cu directivele din sectorul de apă și apă uzată.

7. Stadiul implementării fizice și financiare a POIM - Axele 3,4 și 5 și previziuni privind implementarea

Dl. Cătălin Bălan, director în cadrul AM POIM, a făcut o prezentare a implementării tehnice a proiectelor POIM, progresul fizic și financiar al acestora, punctând câteva aspecte:

- Pentru Axa 3 apă și deșeuri unde exista proiecte fazate, gradul de absorbție este de 40% față de alocare, motivul fiind acela că unii beneficiari au fost mai optimiști sau nu au știut să-și întocmească corect graficele de rambursare. Pentru a veni în sprijinul acestora, AM POIM a dezvoltat un instrument IT de monitorizare, pentru aprobarea caruia au fost inițiate discuții cu direcția de coordonare de la nivelul ministerului.
- Pentru proiectele fazate, multe dintre contracte de lucrări atribuite anterior se află în situația de a fi reziliate din diferite motive ale firmelor de construcții, în special intrarea acestora în insolvență; astfel, beneficiarii trebuie să scoată la licitație lucrările rămase de executat, iar procedurile de licitație se blochează, deoarece valoarea scoasă la licitație în cele mai multe cazuri nu este suficientă pentru a acoperi valoarea reală a lucrărilor rămase de executat.
- O altă cauză în întârzieri este generată de executarea garanțiilor de bună execuție care, potrivit noii legislații poate fi constituită și din garanții la instituții financiare nebankare și care se dovedesc a nu putea fi executate.
- Litigiile pe lucrările rămase de executat fac imposibilă demararea procedurilor de achiziție până la o decizie finală.
- Având în vedere aceste aspecte, AM POIM a emis o instrucțiune, în special pentru operatorii de apă, prin care beneficiarii care au capacitatea să execute lucrările din surse proprii cu angajații și echipamentele proprii, să le fie decontate cheltuielile cu salariile și cheltuielile pentru lucrările rămase de executat.
- O altă problemă o reprezintă lansarea cu foarte mare intarziere a procedurilor de achiziție publică pentru anumite contracte, ceea ce demonstrează slaba capacitate administrativă a unora dintre beneficiari de a pregăti documentațiile de atribuire.
- Problema amplasamentelor în special pe proiectele de deșeuri.
- Pentru Axa 4 de biodiversitate, așa cum au observat și reprezentanții CE, există întârzieri în implementarea proiectelor, beneficiarii nefiind motivați, punând accent mai mult pe pregătirea documentațiilor pentru rambursarea salariilor și a cheltuielilor de funcționare decât pe implementarea efectivă a proiectelor.

În ceea ce privește stadiul implementării financiare, dna. Oana Arat, director general adjunct DG PEIM, a susținut o scurtă prezentare subliniind următoarele aspecte:

- Până în prezent pentru sectorul de mediu au fost efectuate plăți către beneficiari în proporție de aprox. 1,5 mld euro, ceea ce reprezintă aproximativ 8,64%, distribuit astfel: 7,68% pentru Axa Prioritară 3; 1,98% Axa Prioritară 4 și 9,98% Axa Prioritară 5.
- La nivelul AM POIM pentru proiectele din sectorul de mediu au fost procesate 820 de cereri de plată/ pre-finanțare /de rambursare cu o valoare totală autorizată de 6.809.039.019,07 lei din care pre-finanțare plătită către beneficiari: 13.285.116,63 lei, rambursări plătite către beneficiari: 6.782.773.469,38 lei și sume suportate de la bugetul de stat (TVA, corecții financiare) 419.996.975,50 lei;
- Au fost transmise la ACP 7 declarații de cheltuieli cu valoare totală eligibilă de 6.770.233.557,86 lei și au fost transmise la CE 5 aplicații de plată cu valoare totală eligibilă de 6.232.292.840,78 lei.

Intervenții membrii SCS Mediu:

Dna. Cristina Șuț, reprezentantul Societății Ornitologice Române, a solicitat informații cu privire la măsurile care trebuie inițiate în vederea accelerării ritmului de plată pentru Axa Prioritară 4.

Dna. Oana Arat a precizat faptul că motivul principal pentru care ponderea efectuării plăților pentru Axa Prioritară 4 este scăzută se datorează valorilor extrem de mici cuprinse în cadrul cererilor de rambursare (ex: s-au primit cereri de rambursare cu o valoare de 1000 lei). AM POIM chiar recomandă beneficiarilor gruparea cheltuielilor astfel încât să se transmită cereri de rambursare cu o valoare mai mare care să cuprindă și alte cheltuieli decât cele salariale.

În completarea răspunsului, dl. Cătălin Gheran, Director General DG PEIM, a evidențiat faptul că AM POIM nu are atribuții în ceea ce privește implementarea proiectelor, de aceea este necesar ca beneficiarii să respecte graficul de implementare asumat astfel încât proiectele să

progreseze și să fie finalizate în termen, în caz contrar AM POIM fiind nevoită să rezilieze contractele și să redeschidă cererea de apeluri în sectorul unde contractarea este acoperită sau să contracteze din lista de rezervă, având în vedere faptul că în cadrul O.S. 4.1 pentru activitățile de tip A există o listă de rezervă.

O altă intervenție a fost a reprezentantului AMCOR, dl. Silviu Stoica, care a subliniat necesitatea prezentării în cadrul fiecărui proiect a unui cash flow care să asigure un anumit confort financiar întrucât s-a dovedit faptul că lipsa acestor previziuni financiare a condus la blocaje în cadrul multor proiecte. În aceste condiții, se recomandă asigurarea unei informări corespunzătoare a beneficiarilor cu privire la acest aspect.

Dl. Cătălin Gheran, director general DG PEIM, a adăugat faptul că în prezent este în curs de elaborare un proiect de act normativ care va aduce modificări la HG nr. 264/2003 privind acordarea avansurilor în cadrul contractelor de lucrări. Au fost inițiate discuții la nivelul Guvernului în ceea ce privește avansurile pe care autoritatea contractantă le acordă antreprenorilor în cadrul contractelor de lucrări. Ulterior adoptării acestui act normativ, se vor iniția demersuri la nivelul AM prin transpunerea acestora în cadrul unor instrucțiuni care vor fi transmise către Beneficiari, astfel încât acest mecanism să fie folosit eficient.

AM POIM are în vedere introducerea avansului ca măsură obligatorie în cadrul proiectelor, mai ales că avansurile sunt cheltuieli eligibile și acordate în anumite condiții ajută inclusiv prestatorii să își organizeze mai bine munca, atâta timp cât se iau măsuri reale și corecte de urmărire a progresului în cadrul acelor contracte și sunt utilizate mecanisme de recuperare în cazul în care acest lucru nu se întâmplă.

La finalul reuniunii SCS Mediu dl. Cătălin Gheran a prezentat **concluziile**:

- ✓ Desi POIM a fost aprobat în 2015, abia spre sfârșitul anului 2016 au început să se facă plăți către beneficiari, în anul 2017 au fost efectuate plăți astfel încât să nu avem risc de dezangajare, iar pentru anul 2018 se impune accelerarea ritmului de pregătire, aprobare și contractare a proiectelor;
- ✓ Unele dintre problemele constante le reprezintă achizițiile publice și lipsa forței de muncă pe piața construcțiilor din România;
- ✓ Modificarea POIM a fost aprobată în unanimitate, opinia SCS Mediu urmând a fi transmisă CM POIM;
- ✓ Există anumite riscuri (medii) de neîndeplinire a unor indicatori din cadrul de performanță aferent sectorului de mediu. AM POIM este în consultare cu Comisia privind posibilitatea de modificare, urmând ca ulterior să informeze SCS Mediu;
- ✓ Comisia Europeană se va reorienta către sectorul de apă și apă uzată în cazul în care proiectele de deșeuri nu vor fi funcționale;
- ✓ Analiza posibilității de prelungire a apelului pe biodiversitate, ca urmare a solicitării SOR și ADI ITI Delta Dunării, având în vedere că există proiecte în pregătire care au toate avizele luate și pot fi încărcate în MYSMIS (1-2 luni de zile),
- ✓ Ministerul Mediului și ROMSILVA susțin această prelungire (în special având în vedere proiectele deja pregătite de ARBDD și de administrațiile parcuri naționale),
- ✓ Comisia Europeană încurajează dezvoltarea proiectelor de mediu pentru Delta Dunării, nu doar a proiectelor punctuale (de transport);
- ✓ Comisia Europeană încurajează stakeholder-ii din sectorul de biodiversitate să participe pe 11 iulie a.c. la dezbaterile organizată de DG ENVIRONMENT;
- ✓ AMCOR a solicitat o mai mare transparență și un orizont de timp în care se estimează lansarea proiectelor (acum în pregătire) în piață; plăți la termen către contractori pentru a susține ritmul de implementare POIM;

- ✓ AM POIM a prezentat demersul guvernamental vizând modificarea HG 264 și posibilitatea de a crește nivelul plății avansului contra unor instrumente de garantare adecvată;
- ✓ La solicitarea WWF, AM POIM a confirmat ca ANAR va organiza consultări ONG în pregătirea noilor proiecte, conform Ghidului solicitantului;
- ✓ AM POIM va lua măsuri mai drastice (inclusiv reziliere de contracte și contractare de pe lista de rezervă) în cazul în care progresul nu se înregistrează conform calendarului asumat;
- ✓ AM POIM va convoca în cel mai scurt timp Grupul de lucru tematic pe deșeuri; în paralel se va desfășura asistența tehnică cu BEI pentru ADI deșeuri și se va urmări situația vizând operaționalizarea proiectelor finanțate.

Secretariat Permanent SCS Mediu

Întocmit: Mirela Cosovan, consilier

Mariana NANU, consilier